

Uchwała Sesji Plenarnej
Rady Adwokatur i Stowarzyszeń Prawniczych Europy (CCBE)
z 24 listopada 2017 r.

Rada Adwokatur i Stowarzyszeń Prawniczych Europy (CCBE) reprezentuje samorządy prawnicze 45 państw i za ich pośrednictwem ponad milion europejskich prawników.

Prowadzone obecnie przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej prace legislacyjne nad projektami ustaw o Sądzie Najwyższym i o Krajowej Radzie Sądownictwa zawierają szereg rozwiązań sprzecznych z treścią polskiej Konstytucji oraz standardami ochrony praw człowieka i podstawowych wolności wyznaczonymi przez prawo międzynarodowe.

Zapoczątkowane przez ruch Solidarności demokratyczne przemiany w Polsce doradziły do uchwalenia w 1997 r. Konstytucji popartej przez większość społeczeństwa w referendum. Akt ten opiera się na poszanowaniu wolności i sprawiedliwości oraz gwarancjach trójpodziału władzy.

Wynikająca z zasady trójpodziału władzy odrębność władzy sądowniczej od władzy ustawodawczej i wykonawczej oraz powiązana z nią zasada niezawisłości sędziów mają służebne znaczenie wobec przysługującego każdemu prawa do rozpatrzenia jego sprawy przez sąd w sposób sprawiedliwy, jawny i bez nieuzasadnionej zwłoki.

Przedstawione w projekcie ustawy o Sądzie Najwyższym rozwiązania mogą w zasadniczy sposób ograniczyć niezależność władzy sądowniczej i niezawisłości sędziów poprzez: 1) przyznanie przedstawicielom władzy wykonawczej wpływu na organizację i funkcjonowanie Sądu Najwyższego; 2) obniżenie wieku, w którym sędziowie przechodzą w stan spoczynku i objęcie tymi zasadami obecnie orzekających w Sądzie Najwyższym Sędziów; 3) przyspieszony tryb uchylenia immunitetu sędziowskiego; 4) uprzywilejowanie pozycji nowoutworzonej Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego i prezesa tejże Izby; 5) wyznaczanie Nadzwyczajnego Rzecznika Dyscyplinarnego jako podmiotu uprawnionego do inicjowania nadzwyczajnych postępowań z polecenia przedstawiciela władzy wykonawczej; 6) wprowadzenie instytucji skargi nadzwyczajnej mogącej korygować prawomocne orzeczenia wydane wiele lat wcześniej.

Zawarte w projekcie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa rozwiązania mogą ograniczyć niezależność władzy sądowniczej poprzez: 1) przyjęcie niezgodnego z Konstytucją RP mechanizmu wyboru sędziów – członków KRS przez parlament; 2) skrócenie kadencji obecnie funkcjonującej Krajowej Rady Sądownictwa.

Ze względów przedstawionych powyżej CCBE wzywa Polskie władze aby nie zmieniały prawa w sposób naruszający Polską konstytucję.